

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 20 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia koskeva selittävä huomautus

Tämä huomautus annetaan tiedonantotarkoituksessa, eikä se rajoita Euroopan komission tarkastusvaltuuksien muodollista tulkintaa.

1. Yrityksellä¹ on lakisääteinen velvollisuus suostua tarkastukseen, jonka tekemisestä komissio on antanut päätöksen neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 20 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Kirjallisilla valtuutuksilla nimetään virkamiehet ja muut mukana olevat henkilöt, jäljempänä 'tarkastajat', jotka komissio on valtuuttanut toteuttamaan tarkastuksen. Jokaisen tarkastajan on todistettava henkilöllisyytensä.
2. Tarkastajia ei voida vaatia antamaan lisätietoja päätöksessä määritellystä tarkastuksen kohteesta tai perustelevaan päätöstyylillä millään tavoin. He voivat kuitenkin selittää menettelyä koskevia seikkoja, erityisesti luottamuksellisuuskysymyksiä sekä tarkastuksesta kieltäytymisen mahdollisia seuraamuksia.
3. Yritykselle on annettava oikeaksi todistettu jäljennös päätöksestä. Siitä annettavalla saantitodistuksella ainoastaan todistetaan päätöksen toimittaminen vastaanottajalle, eikä sen allekirjoittamista voida tulkita vastaanottajan suostumiseksi tarkastukseen.
4. Tarkastajilla on asetuksen (EY) N:o 1/2003 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti oikeus
  - a) päästä yritysten ja yritysten yhteenliittymien kaikkiin tiloihin, kaikille alueille ja kaikkiin kulkuneuvoihin;
  - b) tutkia kirjanpitoa ja muita liikeasiakirjoja riippumatta siitä, missä muodossa ne on tallennettu;
  - c) ottaa tai saada missä tahansa muodossa jäljennöksiä ja otteita kirjanpidosta tai asiakirjoista;
  - d) sinetöidä kaikki yrityksen tilat, kirjanpito tai asiakirjat siksi ajaksi ja siltä osin kuin on tarpeen tarkastuksen suorittamiseksi;
  - e) pyytää kaikilta yrityksen tai yritysten yhteenliittymän edustajilta tai henkilöstön jäseniltä selvityksiä tarkastuksen kohteeseen liittyvistä tosiseikoista tai asiakirjoista ja kirjata saamansa vastaukset.
5. Sen jäsenvaltion kilpailuviranomaisen valtuuttamalla tai nimittämällä virkamiehillä tai muilla mukana olevilla henkilöillä, jonka alueella tarkastus tehdään, on oikeus avustaa tarkastajia aktiivisesti heidän tehtävänsä suorittamisessa. Tätä tarkoitusta varten heillä on samat asetuksen (EY) N:o 1/2003 20 artiklan 2 kohdan mukaiset toimivaltuudet kuin tarkastajilla (ks. edellä oleva 4 kohta). Heidän on todistettava henkilöllisyytensä kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla.
6. Yritys voi pyytää tarkastuksen aikana neuvoja ulkopuoliselta lainopilliselta neuvonantajalta. Lainopillisen neuvonantajan läsnäolo ei kuitenkaan ole tarkastuksen pätevyuden oikeudellinen edellytys. Tarkastajat voivat tulla yrityksen tiloihin, antaa yritykselle tiedoksi tarkastusta koskevan päätöksen ja asettautua valitsemiinsa toimistotiloihin odottamatta, että yritys pyytää neuvoja lainopilliselta neuvonantajalta. Joka tapauksessa tarkastajat hyväksyvät ainoastaan lyhyen viivytyksen, jonka aikana yritys voi neuvotella lainopillisen

¹ Tässä yhteydessä ilmaisulla 'yritys' tarkoitetaan sekä yrityksiä että yritysten yhteenliittymiä.

neuvonantajansa kanssa, ennen kuin tarkastajat aloittavat kirjanpidon ja muiden liiketoimintaa koskevien asiakirjojen tutkimisen, jäljennösten tai otteiden ottamisen kyseisistä asiakirjoista, liiketilojen ja kirjanpidon tai asiakirjojen sinetöimisen tarvittaessa tai suullisten selvitysten pyytämisen. Tällaiset viivästyksset on rajoitettava mahdollisimman lyhyiksi.

7. Kun yrityksen edustaja tai sen palveluksessa oleva henkilö antaa paikalla tarkastajien pyynnöstä suullisia selvityksiä tarkastuksen kohteeseen liittyvistä seikoista tai asiakirjoista komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti, nämä selvitykset voidaan tallentaa missä tahansa muodossa. Asianomaisen yrityksen saataville annetaan tarkastuksen jälkeen jäljennös tallenteesta asetuksen (EY) N:o 773/2004 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
8. Jos on pyydetty selvityksiä yrityksen palveluksessa olevalta henkilöltä, jota yritys ei ole tai ei ollut valtuuttanut antamaan selvityksiä yrityksen puolesta, komissio asettaa määräjajan, jonka kuluessa yritys voi toimittaa komissiolle oikaisun, muutoksen tai lisäyksen kyseisen (yrityksen palveluksessa olevan) henkilön selvityksiin. Toimitetut lisäselvitykset liitetään tarkastuksen aikana tallennettuihin selvityksiin.
9. Tarkastajilla on oikeus tutkia kaikkia liiketoimintaa koskevia kirjanpitokirjoja ja muita asiakirjoja niiden tallennustavasta riippumatta ja ottaa missä tahansa muodossa jäljennöksiä ja otteita näistä kirjanpitokirjoista ja muista asiakirjoista. Tämä koskee myös sähköisessä muodossa olevien tietojen tutkimista ja niiden jäljentämistä sähköisessä muodossa tai paperikopiona.
10. Tarkastajat voivat tutkia yrityksen tietotekniikkaympäristön (esimerkiksi palvelimet, pöytätietokoneet, kannettavat tietokoneet, tabletit ja muut mobiililaitteet) sekä kaikki tallennusvälineet (esimerkiksi CD-ROM-levyt, DVD-levyt, USB-muistitikut, ulkoiset kovalevyt, varmuuskopionauhat, pilvipalvelut). Tämä koskee myös yrityksen tiloissa olevia yksityisiä laitteita ja tallennusvälineitä, joita käytetään ammatillisiin tarkoituksiin (ns. *bring your own device*- eli tuo oma laitteesi -käytännön mukaisesti). Tarkastajat voivat käyttää tätä tarkoitusta varten tutkittaviin tallennusvälineisiin sisältyviä (avainsanoihin perustuvia) hakuvälineitä tai omia ohjelmiaan tai laitteitaan (tietoteknisiä tutkintavälineitä). Näiden tietoteknisten tutkintavälineiden avulla komissio voi jäljentää, hakea ja saada takaisin tietoja siten, etteivät yrityksen järjestelmät ja tiedot vaarannu.
11. Yrityksellä on velvollisuus tehdä tarkastuksen yhteydessä täysimääräisesti ja aktiivisesti yhteistyötä. Tämä tarkoittaa sitä, että yritykseltä voidaan edellyttää soveltuvien edustajien tai henkilöstön jäsenten nimeämistä tarkastajien avustustehtäviin paitsi selventämään yrityksen organisaatioon ja tietotekniseen ympäristöön liittyviä kysymyksiä myös erityistehtäviin, joita ovat esimerkiksi seuraavat: yksittäisten sähköpostitilien väliaikainen sulkeminen, tietokoneiden väliaikainen poistaminen verkosta, kovalevyjen poistaminen tietokoneista ja asentaminen takaisin sekä tietokantojen hallinnoijan käyttöoikeuksien käytön mahdollistaminen. Jos tällaisia toimia toteutetaan, yritys ei saa puuttua niihin mitenkään, ja tästä tiedottaminen asianomaisille työntekijöille on yrityksen vastuulla. Tarkastajat saattavat pyytää saada käyttää yrityksen laitteita (esimerkiksi kovalevyjä, CD-ROM-levyjä, DVD-levyjä, USB-muistitikkuja, liitäntäkaapeleita, skannereita, tulostimia), mutta heitä ei voida velvoittaa käyttämään niitä.
12. Tarkastajat voivat pitää tarkastettaviksi valitut tallennusvälineet hallinnassaan paikan päällä tehtävän tarkastuksen loppuun asti. Ne voidaan kuitenkin palauttaa jo aiemmin, esimerkiksi sen jälkeen, kun tutkittavana olevista tiedoista on otettu tutkintakelpoinen jäljennös. Tällainen jäljennös on todistusvoimainen kaksoiskappale alkuperäiseen tallennusvälineeseen tallennetuista tiedoista tai niiden osasta. Todistusvoimaisen kaksoiskappaleen tutkiminen vastaa alkuperäisen tallennusvälineen tutkimista.

13. Tarkastuksen lopussa tarkastajat tyhjentävät²³ täysin kaikki tietotekniset tutkintavälineet, joihin yrityksen tietoja on tallennettu. Tarkastajat eivät tyhjennä yrityksen tarjoamia laitteita, vaan ne palautetaan yritykselle.
14. Jos tarkastuksen kannalta merkityksellisten asiakirjojen valintaa ei ole saatu tehdyksi siihen mennessä, kun paikan päällä yrityksen tiloissa tehtävän tarkastuksen on määrä päätyä, tarkastajat voivat jäljentää vielä tutkimista vaativan tietokokonaisuuden jatkaakseen tarkastusta myöhemmin. Tietokokonaisuuden jäljennös suojataan asettamalla se kirjekuoreen, joka sinetöidään. Yritys voi pyytää siitä kaksoiskappaletta. Komissio pyytää yritystä olemaan läsnä, kun sinetöity kirjekuori avataan ja tarkastusta jatketaan komission tiloissa. Vaihtoehtoisesti komissio voi päättää palauttaa sinetöidyn kirjekuoren yritykselle avaamatta sitä. Komissio voi myös pyytää, että yritys pitää sinetöidyn kirjekuoren turvallisessa paikassa, jotta komissio voi jatkaa tutkimustaan yrityksen tiloissa myöhemmin ilmoitettavan tarkastuskäynnin aikana.
15. Yritykselle toimitetaan tallennusväline (esimerkiksi DVD-levy), johon on tallennettu tarkastajien paikan päällä tekemän/tehtävän tarkastuksen aikana (tai jatkettun tarkastuksen jälkeen) valitsemat, komission asiakirja-aineistoon sisällytettävät lopulliset tiedot. Yritystä pyydetään allekirjoittamaan tulosteet, joissa on lueteltu valitut tiedot. Tarkastajat ottavat mukaansa kaksi yhtäpitävää jäljennöstä tiedoista, jotka on tallennettu tallennusvälineisiin.
16. On syytä huomata, että jokainen tarkastuksen aikana valittu todiste otetaan osaksi paikan päällä koottua ja luetteloitua todistusaineistoa yhtenä teknisenä kokonaisuutena (jos esimerkiksi valitaan vain yksi sähköpostiviestin liite, kerättävään aineistoon sisällytetään saatteena toiminut sähköpostiviesti ja kaikki tämän viestin liitteet). Kun todisteita otetaan lopullisesti osaksi tapauksen asiakirja-aineistoa komission tiloissa, jokainen todiste voidaan jakaa osatekijöihinsä (esimerkiksi saatteena toimineeseen sähköpostiviestiin, liitteisiin ja/tai muihin upotettuihin tiedostoihin). Osatekijät voidaan tämän jälkeen luetteloida erikseen, ja niille kullekin voidaan siten antaa oma erillinen viitenumeronsa.
17. Jos yritys toimittaa tarkastajille heidän pyynnöstään aineistoa jäljennösten tekemistä varten, komissio korvaa yrityksen pyynnöstä komissiolle tarkoitetun jäljennöksen tuottamiseen käytetyistä materiaaleista aiheutuneet kustannukset.
18. Tarkastuksen aikana jäljennettyihin asiakirjoihin/tietoihin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 1/2003 28 artiklan säännöksiä salassapitovelvollisuudesta. Jos kyseiset asiakirjat/tiedot on tarpeen antaa muiden osapuolten saataville menettelyn myöhemmässä vaiheessa, yritystä pyydetään ilmoittamaan, mitkä asiakirjoihin/tietoihin sisältyvät osuudet ovat liikesalaisuuksia tai muutoin luottamuksellisia tietoja, perustelemaan väitteensä ja toimittamaan asiakirjoihin tutustumista varten jäljennökset, joista on poistettu luottamukselliset kohdat.
19. Jos tarkastajat päättävät sinetöidä yrityksen tiloja, kirjanpitoa tai asiakirjoja, tästä tehdään pöytäkirjamerkintä. Yrityksen on varmistettava, että kiinnitetyt sinetit säilyvät koskemattomina, kunnes tarkastajat poistavat ne. Sinettien poistamisesta laaditaan erillinen pöytäkirja, johon dokumentoidaan sinettien senhetkinen kunto.
20. EU:n tietosuojasääntöjä (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2018/1725) sovelletaan kaikkiin henkilötietoihin, joita komissio kerää kilpailuoikeudellisen tutkimuksen aikana. Koska EU:n kilpailusääntöjä sovelletaan vain yrityksiin, komission kilpailuoikeudellisten tutkimusten ja tarkastusten tavoitteena ei sinänsä ole kerätä yksityishenkilöiden henkilötietoja. Yritysten yksittäisten henkilöstön jäsenten henkilötietoja

---

² Tyhjentämistä tarkoittava tekninen termi on 'datan poisto'. Tällöin tarkoituksena on tyhjentää tallennusvälineestä kaikki tiedot siten, ettei niitä voi palauttaa millään tunnetulla menetelmällä.

(kuten nimiä, puhelinnumeroja, sähköpostiosoitteita) voi kuitenkin sisältyä liiketoimintaa koskeviin asiakirjoihin/tietoihin, jotka liittyvät komission tutkimuksiin. Henkilötietoja voidaan siksi jäljentää tai kerätä tarkastuksen aikana, ja ne voivat tulla osaksi komission asiakirja-aineistoa.

21. Kaikkia henkilötietoja, jotka sisältyvät komission kilpailuoikeudellisten tutkimusten asiakirja-aineistoihin, voidaan käyttää ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten ne on kerätty (eli SEUT-sopimuksen 101 ja/tai 102 artiklan noudattamisen valvontaan), ja niitä käsitellään asetuksen (EU) 2018/1725 mukaisesti.